

Przegląd sytuacji na Węgrzech

Przegląd węgierskich rozwiązań z zakresu polityki rodzinnej

Przegląd sytuacji na Węgrzech odnośnie wprowadzenia rozporządzeń Rady Europy z 3 lipca 1996 do przyjętego przez UNICE, CEEP, EGB uzgodnienia nt. urlopu rodzicielskiego

1. Ogólne

wymagane minimum zostało zrealizowane. Należy zauważyć, że problematyka urlopu rodzicielskiego jest rozpatrywana przede wszystkim w kontekście pracy zawodowej. Przy opracowywaniu należałoby sobie życzyć szerszego uwzględnienia interesów rodziny oraz dobra dziecka.

2. Ustalenia nt urlopu rodzicielskiego na Węgrzech

urlop macierzyński: 24 tygodnie (4 tygodnie przed narodzinami oraz 20 tyg po narodzinach, lub 24 tyg po narodzinach, zależnie od wyboru matki). Podczas tego czasu otrzymuje matka kwotę macierzyńską – 7-% przeciętnego wynagrodzenia brutto zeszłego roku.

Ojcowie otrzymują 5 dni w pełni opłaconego urlopu, mogą go wziąć do najpóźniej 60 dnia po urodzinach dziecka.

Urlop wychowawczy - dla obojga rodziców, których dzieci są w wieku do 3 lat (do 10 dzieci niepełnosprawnych), albo dziadków którzy wychowują dzieci (wnuki) w wieku 1-3 w domu ich rodziców. Na ten czas opłacane jest tzw. Kwota wychowawcza, której miesięczna wysokość odpowiada najmniejszej wysokości emerytury, w wysokości 108 euro, niezależnie od ilości dzieci w rodzinie. Jako że ta suma jest niewystarczająca do utrzymania, ustalony początkowo zakaz dodatkowej pracy zarobkowej na 3 lata został zniesiony po upływie pierwszego roku, tzn rodzice otrzymują kwotę wychowawczą i niezależnie od niej mogą wykonywać pracę zarobkową,

urlop opiekuńczy - po upływie urlopu macierzyńskiego może jedno z rodziców pozostać w domu i troszczyć się o dziecko, pod warunkiem, że ten rodzic wcześniej był ubezpieczony przynajmniej 180 dni podczas ostatnich 2 lat przed narodzinami a dziecko żyje w rodzinie wnioskodawcy. Podczas tego urlopu opiekuńczego wypłacana jest kwota w wysokości 70% przeciętnego wynagrodzenia, jednak nie więcej niż 70% podwójnego najmniejszego wynagrodzenia, tzn 365 euro.

Rodzice są uprawnieni do niepłatnego urlopu aż do trzeciego roku życia dziecka.

Dodatek zależy od liczby dzieci: zgodnie z decyzją rodziców jedno z nich może wziąć dodatkowy urlop na dziecko poniżej 16 roku życia na 2 dni, na dwójkę takich dzieci na 3 dni, na trójkę takich dzieci na 7 dni.

Ojcowski urlop: ojcowie mogą wziąć 5 dni w pełni płatnego urlopu do 60 dnia po urodzinach dziecka.

3. Wsparcie finansowe dla każdego obywatela węgierskiego

kwota na dziecko: niezależnie od dochodów rodziny kwota na dziecko, suma podnosi się z liczbą dzieci

wychowawcza kwota: pomoc dla jednego z rodziców, przy wychowywaniu dzieci poniżej 3 roku życia, miesięczna suma odpowiada najmniejszej emeryturze 108 euro, niezależnie od ilości dzieci w rodzinie, zakaz pracy zarobkowej tylko przez pierwszy rok.

Wychowawcze dla wielodzietnych rodzin (po niemiecku: rodziny bogate w dzieci;-)) dla rodziców, którzy wychowują 3 i więcej dzieci w domu, jeśli najmłodsze dziecko jest w wieku 3-8 lat. Rodzic otrzymujący dodatek może podjąć pozadomową pracę do 4 godzin w ciągu dnia, nie ma ograniczeń dla pracy w domu. Miesięczny dodatek odpowiada wysokości najmniejszej emerytury, niezależnie od ilości dzieci.

'becikowe' w chwili narodzin: 225 % wysokości emerytury - 240 euro lub 300% 320 euro w przypadku bliźniąt.

Uprzywilejowanie podatkowe rodzin zostało zniesione 4 lata temu, aktualnie jedno z rodziców jest uprawnione, jeśli rodzina wychowuje troje lub więcej dzieci.

Polisa dziecięca: każde dziecko z węgierskim obywatelstwem, urodzone po 31.12 2006, mieszkające na terenie Węgier, otrzymuje od państwa polisę 170 euro. Polisa może zostać podjęta po ukończeniu 18 roku życia wraz z ewentualnie naniesionymi wpłatami i procentami. Dla dzieci w potrzebie państwo wpłaca dodatkowo po ukończeniu 7, przed 14 rokiem życia 179 euro.

4. Tylko dla członków systemu ubezpieczeń socjalnych:

kwota macierzyńska: 24 tygodnie (4tyg przed i 20 tyg po urodzinach, lub 24 tyg po porodzie, wg wyboru matki) 225 % najmniejszej sumy emerytury czyli 240 euro, lub 300% czyli 320 euro w przypadku bliźniąt.

Wychowawcze: jeśli jedno z rodziców musi zostać w domu i troszczyć się o dziecko, może to robić w ramach urlopu opiekuńczego i jest uprawnione do kwoty wychowawczej. Suma jest wypłacana po wygaśnięciu prawa do kwoty macierzyńskiej aż do ukończenia 2 roku życia dziecka. Suma jest 70 % przeciętnego wynagrodzenia brutto poprzedniego roku, jednak nie więcej niż 70% podwójnego najmniejszego wynagrodzenia, czyli 365 euro miesięcznie.

Kwota na dziecko w przypadku choroby: wg decyzji rodziców jedno z nich może na dziecko poniżej roku życia wziąć urlop bez ograniczeń, jeśli dziecko ma 1-3 lata – 84 dni

kalendaryzowe, od 3-6 roku życia dziecka rocznie na jedno dziecko 42 dni kalendarzowe, od 6-12 r życia dziecka 14 dni kalendarzowe urlopu opiekuńczo- chorobowego. Kwota będzie obliczana tak jak w przypadku choroby rodzica.

5. Pozostała pomoc dla rodziny

regularna pomoc dzieciom w przypadku szczególnie trudnych sytuacji socjalnych.

W przypadku nieoczekiwanych trudności socjalnych można wnieść wniosek o dodatkową nadzwyczajną pomoc.

Dodatek, w przypadku rozwodu rodziców, jeśli strona zobowiązana do alimentów jest nie wypłacalna

zniżenie kosztów pobytu lub utrzymania dzieci w szkołach, przedszkolach, w razie potrzeby podręczniki i inne pomoce naukowe po niższej cenie lub bezkosztowo.

Różne udogodnienia dla wychowujących dzieci:

- w czasie studiów
- możliwości doksztalcania się w czasie urlopu rodzicielskiego,
- pracodawcy mogą wnieść o ułatwienia, jeśli zatrudniają rodziców małych dzieci specjalne udogodnienia dla rodziców dzieci chorych lub niepełnosprawnych

Wyżej wymienione zarządzenia podają znaczącą, nieodzowną pomoc finansową dla rodzin z dziećmi. System jest zbudowany w trosce i interesie pojedynczych osób, np. matek, dzieci, rodziców samotnie wychowujących dzieci, mniej widać o zabezpieczenie i interesy całej rodziny. Dominują związki i problemy osób związanych ze światem pracy pozadomowej. Finansowanie przewiduje zabezpieczenie i kompensowanie trudności pracownika w trakcie wychowywania dzieci oraz ułatwiają powrót matek do pracy zawodowej. Aktualnie kwota na dzieci jest niezależna od przychodów rodziny, jednak ciągle ponawiane są propozycje, aby stworzyć system uwzględniający przychody rodziny, przy czym zamożniejsi wspieraliby mniej zamożnych. Takie rozporządzenia nie są jednak korzystne dla młodych ludzi, którzy ostatecznie nie mają pewności, czy mogą liczyć na kwotę na dzieci. Rodziny i przyszłe rodziny powinny mieć możliwość uczestniczenia w przewidywalnym, stabilnym, odpowiedzialnym systemie wsparcia dla rodzin. Potrzebę zmian motywuje się oszczędnościami, nie dobrem rodziny czy dzieci.

Nowym elementem jest polisa dziecięca, która jest skierowana na każde dziecko i wszystkie dzieci są do niej uprawnione. Aktualnie suma polisy jest raczej symboliczna, jednak ta inicjatywa ukazuje pewien postęp.

Oprac. Jenő Radnai (tłumacz. ZDR3+)